

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	22215 - Pedagogia Ambiental
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22215 - Pedagogia Ambiental
Crèdits	1.8 presencials (45 Hores) 4.2 no presencials (105 Hores) 6 totals (150 Hores).
Grup	Grup 1, 2S, GPED(Campus Extens Experimental)
Semestre	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Roser Badia Cabré	16:00h	17:00h	Dimecres	20/09/2010	31/01/2011	B003
rosier.badia@uib.es	11:00h	12:00h	Divendres	01/02/2011	30/06/2011	B003

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau de Pedagogia	Obligatòria	Segon curs	Grau

Contextualització

L'assignatura de Pedagogia Ambiental del grau de Pedagogia s'emmarca dins del mòdul de Fonaments Metodològics i Instrumentals, i juntament amb altres 6 assignatures formen la matèria de Complementes de Formació Pedagògica.

En aquesta matèria es procura introduir a l'alumne en el pensament, les experiències i els debats i investigacions més recents de la pedagogia contemporània. La matèria de Complementes de Formació Pedagògica es desenvolupa a través de dues assignatures obligatòries de segon curs i 5 d'optatives.

L'assignatura de Pedagogia Ambiental és una assignatura obligatòria de 6 crèdits ECTS, i es desenvolupa durant el segon semestre del segon curs del grau.

Aquesta assignatura està dissenyada per poder conèixer i analitzar alguns dels conflictes ambientals més importants, i per orientar la recerca d'eines i estratègies pedagògiques per afrontar l'actual crisi ecològica. Els continguts que s'aniran desenvolupant al llarg de l'assignatura giraran entorn dels següents objectius:

- * Entendre i relacionar diferents conceptes i problemàtiques ambientals de l'àmbit de les Illes Balears
- * Conèixer l'evolució, els conceptes bàsics i identificar les tendències en l'educació ambiental.
- * Conèixer i saber utilitzar adequadament les fonts d'informació i documentació sobre medi ambient i educació ambiental.
- * Identificar els principals programes i recursos d'educació ambiental utilitzats en els diversos àmbits d'actuació de l'educació ambiental.
- * Ser capaç d'identificar, valorar i plantejar objectius i actuacions d'un programa d'educació ambiental.
- * Conèixer, analitzar i valorar críticament programes, experiències i recursos d'educació ambiental.

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	22215 - Pedagogia Ambiental
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	B
Idioma	Català

* Desenvolupar capacitats d'anàlisi, reflexió i esperit crític en educació ambiental.

Requisits

Com que és una assignatura per a la formació complementària, no es demanen requisits essencials ni recomanables.

Competències

Els aspectes claus a considerar en un ensenyament orientat al desenvolupament de competències haurien de ser: la integració dels continguts (tant de diferents matèries com d'una mateixa matèria); la funcionalitat dels aprenentatges, com la capacitat d'aplicar els coneixements en diferents contextos i situacions; i per últim, l'autonomia en el procés d'aprenentatge, és a dir, l'adquisició d'eines i estratègies per continuar aprenent.

Les competències que es voldrien fomentar en aquesta assignatura es detallen a continuació.

Específiques

1. Avaluar plans, programes, projectes, centres, accions i recursos educatius i formatius (codi B11)..

Genèriques

1. Capacitat per treballar en equip amb els companys com a condició necessària per a la millora de l'activitat professional (codi A12)..
2. Sòlida formació científic-cultural i tecnològica (codi A2)..
3. Capacitat d'analitzar i qüestionar les concepcions de l'educació que es desprenen de la investigació (codi A4)..
4. Capacitat d'utilitzar l'avaluació com a element regulador i promotor de la millora de l'aprenentatge (codi A9)..
5. Capacitat per buscar, seleccionar, ordenar, relacionar, avaluar i valorar informació científica provinent de diverses fonts (codi A19)..

Continguts

L'assignatura gira al voltant de tres grans blocs temàtics principals: el medi ambient, l'educació ambiental i la diversitat de formes que aquesta adquireix en els contextos on es desenvolupa.

Així mateix, a més dels continguts específics que es tractaran a cada Unitat Didàctica (UD), hi ha dues qüestions que es tracten de forma transversal al llarg de tota l'assignatura:

- * Fonts de documentació i informació
  - * Centres de documentació i de recursos d'Educació Ambiental (EA) a les Illes.
  - * Internet i altres fons de documentació sobre EA.
- * Criteris de qualitat de l'Educació Ambiental
  - * Indicadors per valorar críticament programes i actuacions diverses en el camp de l'EA.

Continguts temàtics

1. MEDI AMBIENT: Concepte, evolució i interaccions amb l'espècie humana
  - UD1. Concepte de medi ambient.
  - UD2. Evolució de la relació humanitat - medi i la crisi socio-ecològica.
  - UD3. El naixement i evolució dels moviments socials en relació al medi.
  - UD4. La situació ambiental a les Illes balears.
  - UD5. La noció de sostenibilitat i indicadors.
2. EDUCACIÓ AMBIENTAL: Nocions bàsiques, característiques i evolució
  - UD6. Origen de l'Educació Ambiental.
  - UD7. Característiques bàsiques de l'EA: Definicions, principis, objectius.
  - UD8. Principals tendències en Educació Ambiental.
3. EXPERIÈNCIES D'EA: Alguns programes i àmbits de l'educació ambiental
  - UD9. L'EA i la interpretació ambiental en espais protegits.
  - UD10. L'educació ambiental a l'escola.
  - UD11. L'educació ambiental en associacions i ONGs.
  - UD12. Comunicació i educació ambiental.
  - UD13. L'Agenda Local 21 com a estratègia.
  - UD14. L'avaluació de l'Educació Ambiental.

Metodologia docent

Aquesta assignatura participa en el programa Campus Extens. A l'aula virtual es proporcionen les presentacions de cada tema, a més de recursos i lectures complementàries per treballar l'assignatura.

El crèdits teòrics es desenvolupen a través de l'exposició i discussió dels continguts detallats en l'apartat anterior. A més, es poden complementar algunes sessions amb la lectura i anàlisi d'alguns textos que s'especifiquen a l'apartat de bibliografia.

Els crèdits pràctics es desenvolupen a partir dels exercicis proposats durant les classes de pràctiques. Puntualment es poden realitzar sortides o visites a equipaments o institucions on es desenvolupen programes d'educació ambiental.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Assistència i participació a les classes teòriques	Grup gran (G)	El crèdits teòrics es desenvolupen a través de l'exposició i discussió dels continguts detallats en l'apartat anterior. A més, es poden complementar algunes sessions amb la lectura i anàlisi d'alguns textos que s'especifiquen a l'apartat de bibliografia.
Classes pràctiques	Assistència i participació a les classes pràctiques	Grup gran (G)	Els crèdits pràctics es desenvolupen a partir dels exercicis proposats durant les classes de pràctiques. Puntualment es poden realitzar sortides o visites

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
			a equipaments o institucions on es desenvolupen programes d'educació ambiental.
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	Els continguts treballats al llarg del curs s'avaluaran en una prova al final del semestre.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Estudi dels continguts teòrics	Els alumnes han d'estudiar de forma autònoma per a l'examen de teoria.
Estudi i treball autònom en grup	Realització dels informes de pràctiques	Els crèdits pràctics es desenvolupen a partir dels exercicis proposats durant les classes de pràctiques, o puntualment en sortides de camp. Es considera que hi ha un treball no presencial ja que moltes de les pràctiques requereixen d'un treball posterior, generalment en grup, per a l'entrega d'informes de les pràctiques.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		45	1.8	30
Classes teòriques	Assistència i participació a les classes teòriques	28	1.12	18.67
Classes pràctiques	Assistència i participació a les classes pràctiques	14	0.56	9.33
Avaluació	Examen final	3	0.12	2
Activitats de treball no presencial		105	4.2	70
Estudi i treball autònom individual	Estudi dels continguts teòrics	40	1.6	26.67
Estudi i treball autònom en grup	Realització dels informes de pràctiques	65	2.6	43.33
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'alumnat ha de ser conscient que, segons s'exposa al Reglament Acadèmic de la Universitat de les Illes Balears (Article 34), es penalitzaran les activitats fraudulentament durant el procés d'avaluació de l'assignatura; en particular la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar com a propis de l'alumnat (plagi d'altres treballs, copiar i enganxar parts de contingut extret de la Xarxa en un treball sense citar les fonts, copiar treball d'Internet i entregar-los com a propis, etc.). Concórrer en un frau d'aquest tipus pot arribar a suposar, en funció de la gravetat del fet, l'automàtica qualificació de "suspens" (0,0) a la convocatòria anual.

D'altra banda, qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (Recuperable)
Descripció	Els continguts treballats al llarg del curs s'avaluaran en una prova al final del semestre.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la comprensió dels continguts teòrics desenvolupats al llarg del curs així com l'assoliment de la capacitat d'anàlisi i valoració crítica de les eines utilitzades en pedagogia ambiental.

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari A

Realització dels informes de pràctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (Recuperable)
Descripció	Els crèdits pràctics es desenvolupen a partir dels exercicis proposats durant les classes de pràctiques, o puntualment en sortides de camp. Es considera que hi ha un treball no presencial ja que moltes de les pràctiques requereixen d'un treball posterior, generalment en grup, per a l'entrega d'informes de les pràctiques.
Criteris d'avaluació	Les pràctiques comportaran l'entrega de treballs i informes en grup, que puntuaran per a la nota de pràctiques. La nota de pràctiques tindrà un pes important en la nota final.

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A l'inici del curs es penjaran les principals lectures de referència a l'espai digital de l'assignatura. La professora informará de qualsevol canvi en les següents referències bibliogràfiques, així com de la importància relativa de cadascuna d'elles.

Bibliografia bàsica

Pujol, RM (1998) *Societat de consum i problemàtica ambiental*. Universitat Autònoma de Barcelona.
Sauvé, L. (2004) *Una cartografia de corrientes en educació ambiental*. Porto Alegre: Artmed.

Bibliografia complementària

Estratègia Balear d'Educació Ambiental (2003). Palma. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears.
Canadell, A (2007) *Educació Sostenible*, Càtedra UNESCO de Sostenibilitat, Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona.

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	22215 - Pedagogia Ambiental
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	B
Idioma	Català

Novo, M. (1995). *La educación ambiental: bases éticas, conceptuales y metodológicas*. Madrid. Editorial Universitas.

